

การพัฒนาต้นแบบแหล่งการเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมภาษาสำหรับผู้นำชุมชน และ
 ผู้ประกอบการผ้าบาติกเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกเสริมเศรษฐกิจฐานราก
 ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้รองรับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21

นูรีดา จะปะกียา¹

คอลีเยาะ เจ๊ะโด²

พอหทัย ชุ่นสั้น³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น สื่อ และนวัตกรรมภาษาของผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการผ้าบาติกเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกเสริมเศรษฐกิจฐานรากในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่รองรับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 2) พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น สื่อและนวัตกรรมภาษาที่เหมาะสมกับผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการผ้าบาติกเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกเสริมเศรษฐกิจ ฐานรากในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่รองรับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 และ 3) ประเมินความพึงพอใจของผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการผ้าบาติกต่อการนำแหล่งการเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมภาษาเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกเสริมเศรษฐกิจฐานรากในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่รองรับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ใหญ่บ้านและผู้ประกอบการผ้าบาติก จำนวนทั้งสิ้น 174 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการผ้าบาติกมีความต้องการแหล่งการเรียนรู้โดยรวมมากที่สุดทุกด้าน แหล่งการเรียนรู้ประเภทสื่อดิจิทัลสูงกว่าข้ออื่น ๆ และประเภทสถาบันบริการสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ความต้องการการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีการใช้คลิพวิดีโอ คลิปเสียงหรือรูปภาพ เพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้สูงกว่าข้ออื่น ๆ การบันทึกหรือจัดเก็บข้อมูลสำหรับการเรียนรู้เพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่นที่เป็นฐานข้อมูลผ้าพื้นถิ่นชายแดนใต้โดยภาพรวมด้านสื่อและด้านการออกแบบเว็บไซต์มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากที่สุด และการประเมินความพึงพอใจในการใช้สื่อต้นแบบแหล่งการเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมภาษาสำหรับผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการผ้าบาติกมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด ด้านประโยชน์และการนำไปใช้มีความพึงพอใจมากกว่าด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านเนื้อหาและการนำเสนอมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมากที่ส่นน้อยกว่าข้ออื่น ๆ

คำสำคัญ: แหล่งเรียนรู้; ผู้นำชุมชน; ผ้าบาติก; นวัตกรรมภาษา; สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

¹ หลักสูตรสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

² หลักสูตรภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

³ หลักสูตรทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

*ผู้รับผิดชอบหลัก อีเมล: nureeda.j@yru.ac.th

วันที่รับบทความ 4 สิงหาคม 2566

วันที่ตอบรับบทความ 13 ธันวาคม 2566

อินฟอร์เมชัน Information

ปีที่ 31 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2567)

Development of Learning Resources, Media, and Language Innovations for Community Leaders and Batik Entrepreneurs to Enhance the Economy in the Three Southern Border Provinces for the 21st Century Development

Nureeda Japakeeya¹

Kholeeyoh Jehdo²

Porhathai Soonsan³

Abstract

This research aims to: (1) study the needs for local learning resources, media, and language innovations among community leaders and batik entrepreneurs to enhance batik products and strengthen the grassroots economy in the three southern border provinces in line with 21st century development; (2) develop appropriate local learning resources, media, and language innovations for community leaders and batik entrepreneurs to elevate batik products and support the grassroots economy in the three southern border provinces in line with 21st century development; and 3) assess satisfaction of community leaders and batik entrepreneurs with the use of learning resources, media, and language innovations to improve batik products, supporting the grassroots economy in the three southern border provinces in line with 21st century development. This quantitative research involved 174 participants, including village headmen and batik entrepreneurs, selected through purposive sampling. Data were collected using a questionnaire.

The findings indicated a high overall demand for learning resources among community leaders and batik entrepreneurs, with digital media being the most sought after, while information service institutions were the least prioritized. In terms of information and communication technology usage, video clips, audio clips, or images were the most frequently used learning media, whereas data recording or storage for additional learning had the lowest average demand. The development of local learning resources, specifically a local fabric database in the southern border provinces, showed that the media and website design were rated at the highest quality level. The assessment of satisfaction with the prototype learning resources, media, and language innovations among community leaders and batik entrepreneurs showed that overall satisfaction was very high, with benefits and practical application receiving the highest scores. While content and presentation were also rated very high, they scored slightly lower than other factors.

Keywords: Learning resources; Community leaders; Batik, Grassroots economy; Southern Border Provinces

¹ Information Science, Faculty of Humanities and Social Sciences Yala Rajabhat University.

² Education (English), Faculty of Humanities and Social Sciences Yala Rajabhat University.

³ Arts Program in Visual Art and Design, Faculty of Humanities and Social Sciences Yala Rajabhat University.

* Corresponding author, Email: nureeda.j@yru.ac.th

Received: 4 August 2023

Accepted: 13 December 2023

อินฟอร์เมชั่น Information

ปีที่ 31 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2567)

ความสำคัญของปัญหา

บาติก“Batik” หรือ ปาเต๊ะ เป็นคำภาษาชวาใช้เรียกผ้าที่มีลวดลายที่เป็นจุด “ติก” มีความหมายว่าเล็กน้อยหรือจุดเล็ก ๆ เช่นเดียวกับคำว่า ตริติก หรือ ตาริติก กล่าวได้ว่าบาติกเป็นผ้าที่มีลวดลายเป็นจุดต่างๆ เป็นงานหัตถอุตสาหกรรมและงานศิลปะที่สามารถเขียนลวดลายและสีเส้นได้ตามความต้องการมีการทำด้วยมือ ส่วนแหล่งกำเนิดของผ้าบาติกมาจากไหนยังไม่เป็นที่ยุติ บางคนก็ยังเชื่อว่าดั้งเดิมของผ้าบาติกเป็นของอินโดนีเซีย (Department of Cultural Promotion, 2021) จากการศึกษาประวัติความเป็นมาของผ้าบาติกมีแหล่งกำเนิดที่ระบุไม่แน่ชัดแต่พบมากในประเทศอินโดนีเซีย โดยเริ่มมาจากการทำผ้าบาติกของสตรีในวังแล้วแพร่หลายไปสู่ประชาชนทั่วไป ปัจจุบันบาติกที่เขียนด้วยมือถือว่าเป็นบาติกชั้นสูง มีราคาแพง จึงทำให้เกิดการเลียนแบบผ้าบาติกด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้เกิดเทคนิคในการทำลวดลายให้คล้ายกับผ้าบาติกแต่จริง ๆ แล้วเป็นการพิมพ์แบบสกรีนและไม่ใช่ที่นิยมเท่ากับผ้าบาติก ส่วนการทำผ้าบาติกของไทยนั้นนิยมทำกันเป็นงานฝีมือหรือที่เรียกว่า บาติกพื้นที่ที่เขียนด้วยมือซึ่งมีเอกลักษณ์แตกต่างกับศิลปะบาติกของชาติอื่น ผ้าบาติกหรือผ้าปาเต๊ะเป็นคำที่ใช้เรียกผ้าชนิดหนึ่งที่มีวิธีการทำโดยใช้เทียนปิดส่วนที่ไม่ต้องการให้ติดสี และใช้วิธีการแต้ม ระบายหรือย้อมในส่วนที่ต้องการให้ติดสี ผ้าบาติกบางชิ้นอาจจะผ่านขั้นตอนการปิดเทียน แต้มสีระบายสีและย้อมสีนับเป็นสิบ ๆ ครั้ง ส่วนผ้าบาติกอย่างง่ายอาจทำโดยการเขียนเทียนหรือพิมพ์เทียนแล้วจึงนำไปย้อมสีที่ต้องการ (Sunarya, 2016) มีแหล่งผลิตทั่วไปในหลายจังหวัดภาคใต้ของประเทศไทย และนิยมอย่างแพร่หลายใน

รูปแบบต่าง ๆ ผ้าบาติกในแต่ละท้องถิ่นแต่ละผืนจะมีรายละเอียดลักษณะลวดลายที่โดดเด่นแตกต่างกัน บ่งบอกถึงที่มา วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ธรรมชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่นไปจนถึงเอกลักษณ์ของแหล่งผลิตหรือกระทั่งความรู้สึกนึกคิดของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ (Kaewareelap & Kritsanapan, 2018) จึงมีความสวยงามที่แตกต่างกัน ซึ่งถือเป็นเสน่ห์และเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวใต้ที่สื่อถึงคุณค่าที่ยากต่อการลอกเลียนแบบทำให้ผู้สวมใส่มีความภาคภูมิใจว่าเป็นผลิตภัณฑ์ขึ้นเดียวในโลก (Kongkhum et al., 2021)

ชาวไทยมุสลิมโดยเฉพาะในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นิยมทำบาติกลายเขียนรูปแบบลวดลายศิลปะจากธรรมชาติ อาทิ ดอกไม้ ใบไม้ สัตว์ และรูปแบบลวดลายศิลปะเครือเถาต่าง ๆ จนประยุกต์กลายเป็นลวดลายเรขาคณิตในปัจจุบัน (Thumtong, 2002) ชาวไทยมุสลิมรู้จักการทำผ้าบาติกโดยได้รับเทคนิคมาจากมาเลเซีย และตั้งโรงงานผลิตเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนหรือโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง แบ่งหน้าที่การผลิตออกเป็นแผนก ๆ ปัจจุบันบาติกลายเขียนได้รับการพัฒนาและแพร่หลายมาก ทำให้สามารถผลิตผ้าได้หลายรูปแบบกว่าเดิม และขายได้ราคาที่ดีกว่าบาติกพิมพ์ ทำให้โรงงานอุตสาหกรรม ผ้าบาติกในภาคใต้หันมาผลิตผ้าบาติกลายเขียน เกิดการแข่งขันในตลาดโดยแสดงลักษณะงาน รูปแบบและเอกลักษณ์ของตนเองจนผ้าบาติกบางชิ้นกลายเป็นจิตรกรรมที่มีราคาสูงกว่าทั่วไปมาก ผ้าที่นิยมทำกันมาก ได้แก่ ผ้าโสร่ง ผ้าซิ่น และเครื่องนุ่งห่มต่าง ๆ เช่น เสื้อผ้าสำเร็จรูป เป็นต้น (Krabi Batik, 2006) จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลในเบื้องต้นและรายงานผลการดำเนินงานโครงการนวัตกรรม

อินฟอร์เมชัน Information

ปีที่ 31 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2567)

การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้าท้องถิ่นเสริมเศรษฐกิจฐานราก จังหวัดนราธิวาสปีงบประมาณ 2565 (บริการวิชาการ) จากการดำเนินการถอดบทเรียนการจัดการกลุ่มผู้ผลิตผ้าท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม โดยแบ่งผู้มีส่วนร่วมออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน ประกอบด้วย 1.กลุ่มผู้นำชุมชน/ผู้นำศาสนา 2. กลุ่มผู้ผลิตผ้า/กลุ่มสตรี และ 3. กลุ่มเยาวชนและผู้สนใจ โดยการสนทนากลุ่มและมีตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ เข้าร่วม ทางคณะผู้วิจัยได้ทำการถอดบทเรียน SWOT จุดอ่อน พบว่า ไม่มีแหล่งเรียนรู้เพื่อสืบสานต่อภูมิปัญญาการทำผ้าปาเต๊ะ ขาดการประชาสัมพันธ์ และเยาวชนรุ่นใหม่ขาดความรู้เรื่อง ผ้าท้องถิ่น (Ninusra et al., 2022)

ดังนั้น ผ้าท้องถิ่นจึงเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของมนุษยชาติ ตั้งแต่อดีต ปัจจุบัน และอนาคต พระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถทรงส่งเสริมกิจกรรมผ้าทอมือมาอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลามากกว่า 50 ปี เกิดแหล่งเรียนรู้มากมาย อาทิ พิพิธภัณฑ์ผ้าหรือห้องแสดงผ้าในโครงการศูนย์ศิลปาชีพบางไทร และที่อื่น ๆ ทุกภาค อันถือเป็นพระปรีชาสามารถด้วยสายพระเนตรอันยาวไกล ช่วยให้ประชาชนภาคเหนือ และภาคอื่น ๆ ในประเทศไทยอยู่รอดโดยใช้ภูมิปัญญาดั้งเดิม ประชาชนทุกภาคส่วนเกิดการเรียนรู้มีความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ และประทับใจในพระราชเสาวนีย์อันมีใจความตอนหนึ่งว่า “ข้าพเจ้าภูมิใจเสมอว่าคนไทยมีสายเลือดของช่างฝีมืออยู่ทุกคนไม่ว่าจะเป็นชานา ชาวไร่หรืออาชีพใดอยู่สารทิศใด คนไทยมีความละเอียดอ่อน และฉับไวต่อการรับศิลปะทุกชนิดขอเพียงแต่ให้เขามีโอกาสได้เรียนรู้ และฝึกฝน เขาก็จะแสดงความสามารถออกมาให้

เห็นได้” (พระราชเสาวนีย์พระราชทานเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2532) (The Crown Property Bureau, 1992) การพัฒนาต้นแบบแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาผ้าท้องถิ่นน่าจะเป็นเงื่อนไขสำคัญในสังคมของการเรียนรู้ที่จะให้ความรู้เรื่องผ้าท้องถิ่นของสามจังหวัดชายแดนใต้ทุกกลุ่มที่มีอยู่ในชุมชน ยังทำให้เกิดการอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขต่อไปในอนาคตและที่สำคัญ คือ เน้นแหล่งเรียนรู้เพื่อสืบสานต่อภูมิปัญญาการทำผ้าปาเต๊ะให้กับคนรุ่นใหม่ให้หันมาสนใจภูมิปัญญาผ้าท้องถิ่นชายแดนใต้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความทันสมัย สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา มีการเรียนรู้ ถ่ายทอด และพัฒนาองค์ความรู้ประยุกต์เชิงพาณิชย์ต่อไป ดังที่องค์กรสหประชาชาติได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้แล้ว

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวทางการแก้ไข ปัญหาจากการถอดบทเรียนของกลุ่มผู้ผลิตผ้าท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม และความต้องการของชุมชน (Ninusra et al., 2022) พัฒนาเป็นงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาต้นแบบแหล่งการเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมภาษาสำหรับผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการผ้าบาติกเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกเสริมเศรษฐกิจฐานรากใน 3 จังหวัดชายแดนใต้รองรับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 โครงการวิจัยนี้มีการปกป้องอาสาศัมครตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์อย่างครบถ้วน โดยคำนึงถึงสิทธิและความปลอดภัยของอาสาศัมครเป็นหลัก นักวิจัยมีการชี้แจงให้กับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยในส่วนของเหตุผลความเป็นมา วัตถุประสงค์ของการศึกษา วิธีการที่เกี่ยวข้อง ความรับผิดชอบของอาสาศัมคร ความเสี่ยงที่อาจ

ได้รับ ประโยชน์ที่อาจได้รับ ค่าใช้จ่ายของการเข้าร่วมวิจัย การเข้าร่วมและการสิ้นสุดการเข้าร่วม การปกป้องรักษาข้อมูลความลับของอาสาสมัคร สิทธิของผู้เข้าร่วมในโครงการวิจัย หากตัดสินใจจะเข้าร่วมก็ลงนามในเอกสารแสดงความยินยอม หากไม่สมัครใจจะเข้าร่วมการศึกษาแล้ว สามารถถอนตัวได้ตลอดเวลา ซึ่งดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคม 2564 - กันยายน 2565 ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พร้อมทั้งหาแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การถ่ายทอดภูมิปัญญาผ้าบาติกท้องถิ่นในสามจังหวัดชายแดนใต้ และสร้างรายได้ให้กับชุมชนตามแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงต่อไป

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาความต้องการแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น สื่อ และนวัตกรรมภาษาของผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการผ้าบาติกเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกเสริมเศรษฐกิจฐานรากในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่รองรับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21
2. พัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น สื่อ และนวัตกรรมภาษาที่เหมาะสมกับผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการผ้าบาติกเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกเสริมเศรษฐกิจฐานรากในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่รองรับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21
3. ประเมินความพึงพอใจของผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการผ้าบาติกต่อการนำแหล่งการเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมภาษาเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกเสริมเศรษฐกิจฐานรากในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่รองรับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ประโยชน์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ระบบฐานข้อมูลผ้าพื้นถิ่นชายแดนใต้ Traditional Fabric in Three southern border provinces เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมลายผ้าพื้นถิ่นของผู้ประกอบการในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบไปด้วย จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส
2. เป็นแหล่งเรียนรู้โดยผู้ที่สนใจสามารถเข้าถึงสืบค้นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลผ้าพื้นถิ่นชายแดนใต้ได้นอกจากนี้ต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ต้นแบบแหล่งการเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมภาษา หมายถึง การปรับปรุงและพัฒนา แหล่งการเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมภาษาของผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการผ้าบาติกในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส
2. ผู้นำชุมชน หมายถึง ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ของผู้ประกอบการผ้าบาติกในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส จังหวัดปัตตานี (อำเภอเมือง อำเภอ ยะรัง อำเภอมายอ และอำเภอสายบุรี) จังหวัดยะลา (อำเภอเมือง และอำเภอกรงปินัง) และจังหวัดนราธิวาส (อำเภอเมือง อำเภอดากใบ อำเภอสุไหงโกทิง และอำเภอศรีสาคร)
3. ผู้ประกอบการผ้าบาติก หมายถึง ผู้ผลิตผ้าบาติกที่จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส
4. ผ้าบาติก หมายถึง ผ้าที่ผลิตขึ้นใช้เทคนิคการวาดเขียนสีให้เกิดลวดลายบนผืนผ้าขาว โดยวิธีการกั้นสีที่มีคุณลักษณะคล้ายขี้ผึ้ง (Liquid Wax) อาทิ เทียน ขี้ผึ้ง ยางพารา แป้งเปียกแล้วใช้วิธี การ

อินฟอร์เมชัน Information

ปีที่ 31 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2567)

แต่มี ระบายหรือย้อมให้ติดสีในจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส

5. ผลผลิตผ้าบาติก หมายถึง ผ้าบาติกที่เสนอขายโดยกลุ่มผู้ประกอบการที่ผลิตขึ้นในจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 150 คน โดยแบ่งเป็นจังหวัดละ 50 หมู่บ้าน และผู้ประกอบการผ้าบาติก จำนวน 24 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ชุด ได้แก่ แบบสำรวจความต้องการแหล่งการเรียนรู้ แบบประเมินประสิทธิภาพแหล่งการเรียนรู้ และแบบประเมินความพึงพอใจการใช้แหล่งการเรียนรู้ ซึ่งใช้วิธีการประเมินค่าแบบมาตราส่วน (Likert Scale)

ตารางที่ 1 แสดงความต้องการในการใช้แหล่งการเรียนรู้

ความต้องการ ใช้แหล่งการเรียนรู้	ระดับความต้องการ		
	\bar{x}	S.D	ความหมาย
แหล่งการเรียนรู้ประเภทสถาบันบริการสารสนเทศ ได้แก่ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ	4.67	0.60	มากที่สุด
แหล่งการเรียนรู้ประเภทสถานที่ ได้แก่ โบราณสถาน วนอุทยาน วัด หอศิลป์ สวนสัตว์ ฯลฯ	4.77	0.44	มากที่สุด
แหล่งการเรียนรู้ประเภทบุคคล ได้แก่ ครู อาจารย์ ปราชญ์ท้องถิ่น ฯลฯ	4.72	0.50	มากที่สุด
แหล่งการเรียนรู้ประเภทสื่อดิจิทัล ได้แก่ ฐานข้อมูล เว็บไซต์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัล ฯลฯ	4.85	0.38	มากที่สุด
รวม	4.75	0.48	มากที่สุด

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยใช้การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยการหาค่าตรรกษณ์ความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC1) และหาค่าความเชื่อมั่นโดยการไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา อยู่ในระดับสูงทั้ง 3 ชุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสืออนุญาตในการเก็บข้อมูลจากผู้ว่าราชการจังหวัด ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส
2. ผู้วิจัยลงพื้นที่ไปยังพื้นที่เป้าหมายในแต่ละจังหวัดเพื่อแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง
3. นำแบบสอบถามที่ได้ทำลกรหัสและนำข้อมูลไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

สามารถสรุปออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้แก่

1. ผลการวิจัยด้านความต้องการแหล่งการเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมภาษาฯ

จากตารางที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดคิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.75$; S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายประเภท พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการประเภทของแหล่ง

การเรียนรู้ประเภทสื่อดิจิทัลสูงกว่าข้ออื่น ๆ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.85$; S.D. = 0.38) ส่วนแหล่งการเรียนรู้ประเภทสถานที่ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.77$; S.D. = 0.44)

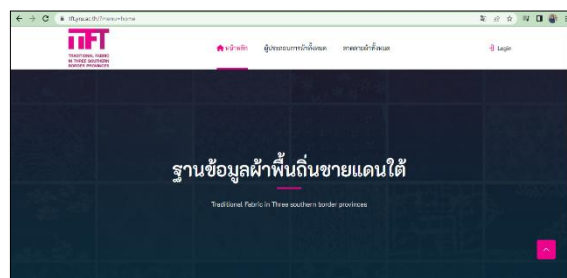
ตารางที่ 2 ความต้องการการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร

ความต้องการการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ การสื่อสาร	ระดับความต้องการ		
	\bar{x}	S.D	ความหมาย
การใช้คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน หรือแท็บเล็ตเพื่อค้นหาและเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ต้องการ	4.79	0.44	มากที่สุด
การสืบค้นข้อมูล และสารสนเทศให้มีความถูกต้อง ทันสมัยและเชื่อถือได้	4.76	0.47	มากที่สุด
การเลือกใช้ข้อมูล และสารสนเทศที่มีความสอดคล้องหรือตรงกับความต้องการ	4.79	0.48	มากที่สุด
การเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์หรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	4.79	0.47	มากที่สุด
การใช้คลิปวิดีโอ คลิปเสียง หรือรูปภาพ เพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้	4.89	0.33	มากที่สุด
การบันทึกหรือจัดเก็บข้อมูลสำหรับการเรียนรู้เพิ่มเติม	4.73	0.48	มากที่สุด
การใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ สำหรับการเผยแพร่ผลงานหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร	4.85	0.38	มากที่สุด
การเข้าถึงและใช้ ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างถูกต้องตามหลักของกฎหมาย และมีจริยธรรม	4.82	0.41	มากที่สุด
รวม	4.80	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ความต้องการการใช้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.80$; S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการใช้คลิปวิดีโอ คลิปเสียงหรือรูปภาพเพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้สูงกว่าข้ออื่น ๆ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.89$; S.D. = 0.33) ส่วนการบันทึกหรือจัดเก็บข้อมูลสำหรับการเรียนรู้เพิ่มเติมมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.73$; S.D. = 0.48)

2. การพัฒนานวัตกรรมต้นแบบแหล่งการเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมภาษาฯ ที่สอดคล้องกับบริบทความต้องการของผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการผ้าพื้นถิ่นในสามจังหวัดชายแดนใต้ โดยมีผู้ประกอบการที่เป็นต้นแบบแต่ละจังหวัด

ดังนี้ กลุ่มศรียะลาบาติก (ยะลา) กลุ่มเดือนาราบาติก (ปัตตานี) กลุ่มมุสบาบาติก (นราธิวาส) คณะวิจัยได้พัฒนานวัตกรรมต้นแบบฯ ที่มีจำนวน 3 นวัตกรรม และนำมาเผยแพร่ในฐานะข้อมูลผ้าพื้นถิ่นชายแดนใต้ (Traditional Fabric in Three southern border provinces) ภายใต้โดเมน <https://tft.yru.ac.th/> ดังนี้

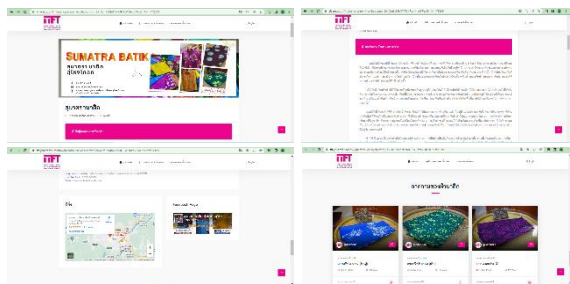

2.1 ฐานข้อมูลผ้าพื้นถิ่นชายแดนใต้ (Traditional Fabric in Three southern

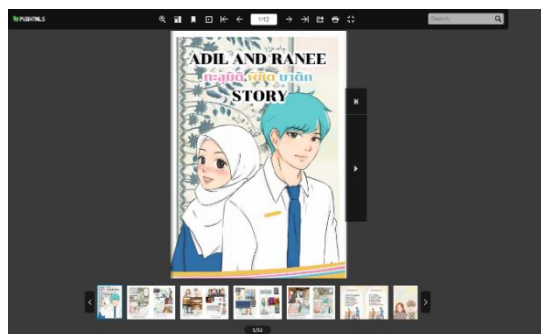
อินฟอร์เมชัน Information

ปีที่ 31 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2567)

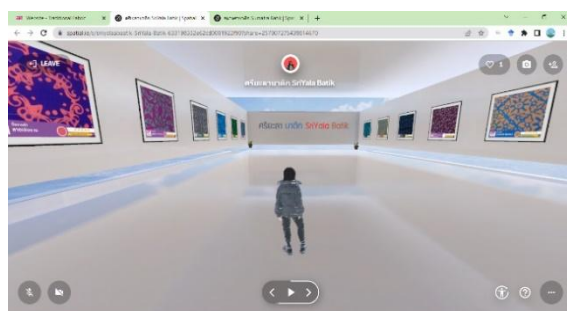
border provinces) เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมลายผ้าพื้นถิ่นของผู้ประกอบการในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบไปด้วยจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ลายผ้าบาติก และเป็นแหล่งเรียนรู้โดยผู้ที่สนใจสามารถเข้าถึง สืบค้นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลผ้าพื้นถิ่นชายแดนใต้ได้

2.2 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับผ้าบาติก นำเสนอผ่านตัวละครสำคัญ คือ อาดิล กับ รานี ในนิทานประกอบไปด้วยเนื้อหาของผู้ประกอบการผ้าบาติกในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น กลุ่มมุสบาบาทิก กลุ่มบาติกเดอนารา และกลุ่มศรียะลาบาติก มีการนำเสนอประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ประวัติความเป็นมา/แหล่งกำเนิดแรงบันดาลใจในการสืบสานผ้าบาติกเอกลักษณ์/จุดเด่นผลิตภัณฑ์ เครื่องมือการผลิต ขั้นตอนการผลิต และการส่งเสริมการสร้างรายได้ให้กับชุมชน ซึ่งสามารถศึกษาข้อมูลข้างต้นผ่านการสแกนคิวอาร์โค้ด (QR-Code) และสามารถเข้าชมนิทรรศการเกี่ยวกับผ้าบาติก แบบ 3 มิติ Metaverse ใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษในการนำเสนอเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งเป็นแนวทางในการส่งเสริมเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับผ้าบาติกสู่สากลและเหมาะสมกับกลุ่มเยาวชน

2.3 นิทรรศการออนไลน์ (Metaverse) จัดแสดงลายผ้าบาติกของผู้ประกอบการผ้าบาติกในรูปแบบเสมือนสุดัล้า 360 องศา และสัมผัสโลก Metaverse โดยผู้ที่สนใจเข้าชม สามารถสร้างสรรค์ตัวเองให้เป็น Avatar (อวตาร) สื่อสารพูดคุยกันในห้องนิทรรศการออนไลน์ได้ และมีดนตรีประกอบซึ่งสามารถเปิด-ปิดเสียงได้ระหว่างเข้าชมนิทรรศการ โดยสามารถกดเข้าชมนิทรรศการได้ผ่านลิงก์ในฐานข้อมูลผ้าพื้นถิ่นชายแดนใต้ของแต่ละผู้ประกอบการผ้าบาติกเข้าชมได้ผ่านอุปกรณ์มือถือ, แท็บเล็ต และคอมพิวเตอร์

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการผ้าบาติกต่อการนำแหล่งการเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมภาษา

อินฟอร์เมชัน Information

ปีที่ 31 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2567)

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการ ในภาพรวม

ข้อคำถาม	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{x}	S.D	ความหมาย
1. ด้านเนื้อหาและการนำเสนอ	4.87	0.39	มากที่สุด
2. ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ	4.88	0.38	มากที่สุด
3. ด้านประโยชน์และการนำไปใช้	4.91	0.33	มากที่สุด
รวม	4.89	0.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการ ฝ่าบาติกเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ฝ่าบาติกเสริม เศรษฐกิจฐานรากในสามจังหวัดชายแดนใต้รองรับ การพัฒนาในศตวรรษที่ 21 มีความพึงพอใจใน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$; S.D = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน

ประโยชน์และการนำไปใช้มีความพึงพอใจมากกว่า ด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.91$; S.D = 0.33) ส่วนด้านเนื้อหาและการนำเสนอมีความพึง พพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$; S.D = 0.39) น้อยกว่าข้ออื่น ๆ

ตารางที่ 4 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการ ด้านเนื้อหาและการนำเสนอ

ด้านเนื้อหาและการนำเสนอ	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{x}	S.D	ความหมาย
1.1 ความเหมาะสมของการจัดลำดับขั้นการนำเสนอเนื้อหา	4.85	0.45	มากที่สุด
1.2 ความเหมาะสมของการแบ่งหัวข้อเนื้อหา	4.87	0.40	มากที่สุด
1.3 ความสะดวกในการใช้งานระบบฐานข้อมูล	4.92	0.33	มากที่สุด
1.4 ความน่าสนใจของข้อมูลในฐานข้อมูล	4.89	0.35	มากที่สุด
1.5 การเข้าถึงระบบทำได้ง่ายและรวดเร็ว	4.86	0.46	มากที่สุด
1.6 การจัดหมวดหมู่ให้ง่ายต่อการค้นหาและทำความเข้าใจ	4.90	0.32	มากที่สุด
1.7 ความถูกต้อง ชัดเจน น่าเชื่อถือของข้อมูล	4.88	0.34	มากที่สุด
1.8 เนื้อหากับภาพมีความสอดคล้องกัน	4.85	0.43	มากที่สุด
1.9 ความหลากหลายของรูปแบบข้อมูลทั้ง ตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวและไฟล์เอกสาร	4.84	0.41	มากที่สุด
รวม	4.87	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการ ฝ่าบาติกเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ฝ่าบาติกเสริม เศรษฐกิจฐานรากในสามจังหวัดชายแดนใต้รองรับ การพัฒนาในศตวรรษที่ 21 ด้านเนื้อหาและการ นำเสนอมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ที่สุด ($\bar{X} = 4.87$; S.D = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็น

รายข้อ พบว่า ความสะดวกในการใช้งานระบบ ฐานข้อมูลมีความพึงพอใจมากกว่าข้ออื่น ๆ อยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$; S.D = 0.33) ส่วน ความหลากหลายของรูปแบบข้อมูลทั้งตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และไฟล์เอกสาร มีความ พึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$; S.D =

0. 41) น้อยกว่าข้ออื่น ๆ

ตารางที่ 5 ผลการประเมินความพึงพอใจของ ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการ ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ

ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{x}	S.D	ความหมาย
2.1 การจัดรูปแบบในเว็บไซด์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน	4.91	0.32	มากที่สุด
2.2 หน้าเว็บไซด์มีความสวยงาม ทันสมัย น่าสนใจ	4.89	0.36	มากที่สุด
2.3 สีในการออกแบบเว็บไซด์มีความเหมาะสม	4.82	0.43	มากที่สุด
2.4 ความเร็วในการแสดงภาพและข้อมูลต่าง ๆ	4.92	0.27	มากที่สุด
2.5 ภาพประกอบสามารถสื่อความหมายได้	4.86	0.44	มากที่สุด
2.6 ระบบใช้งานง่ายและไม่ซับซ้อน	4.88	0.35	มากที่สุด
2.7 ประสิทธิภาพ/ความรวดเร็วในการตอบสนองของระบบ	4.84	0.46	มากที่สุด
รวม	4.88	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการผ้าบาติกเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกเสริมเศรษฐกิจฐานรากในสามจังหวัดชายแดนใต้รองรับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด (\bar{x} = 4.88 ; S.D =

0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความเร็วในการแสดงภาพและข้อมูลต่าง ๆ มีพึงพอใจมากกว่าข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับดีมากที่สุด (\bar{x} = 4.92 ; S.D = 0.27) ส่วนสีในการออกแบบเว็บไซด์มีความเหมาะสมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมากที่สุด (\bar{x} = 4.82 ; S.D = 0.43) น้อยกว่าข้ออื่น ๆ

ตารางที่ 6 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการ ด้านประโยชน์และการนำไปใช้

ด้านประโยชน์และการนำไปใช้	ระดับความพึงพอใจ		
	\bar{x}	S.D	ความหมาย
3.1 เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึง สืบค้นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลผ้าพื้นถิ่นชายแดนใต้ได้	4.92	0.27	มากที่สุด
3.2 เป็นสื่อในการเผยแพร่ลายผ้าพื้นถิ่นชายแดนใต้	4.90	0.34	มากที่สุด
3.3 ความน่าเชื่อถือของข้อมูลในเว็บไซด์	4.88	0.41	มากที่สุด
รวม	4.90	0.34	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 ผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการผ้าบาติกเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกเสริมเศรษฐกิจฐานรากในสามจังหวัดชายแดนใต้รองรับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 ด้านประโยชน์และการนำไปใช้มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$; S.D = 0.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึง สืบค้นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลผ้าพื้นถิ่นชายแดนใต้ได้มีความพึงพอใจมากกว่าข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับดีมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$; S.D = 0.27) ส่วนความน่าเชื่อถือของข้อมูลในเว็บไซต์มีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$; S.D = 0.41) น้อยกว่าข้ออื่น ๆ

อภิปรายและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาต้นแบบแหล่งการเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมภาษาสำหรับผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการผ้าบาติกเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกเสริมเศรษฐกิจฐานรากในสามจังหวัดชายแดนใต้รองรับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้นำประเด็นและข้อค้นพบจากการวิจัยมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ความต้องการแหล่งการเรียนรู้ในท้องถิ่น สื่อ และนวัตกรรมภาษาของผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการผ้าบาติกเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกเสริมเศรษฐกิจฐานรากในสามจังหวัดชายแดนใต้ที่รองรับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21

ผู้วิจัยมีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเบื้องต้น ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้ ศึกษาความ

ต้องการแหล่งการเรียนรู้จากตัวแทนของชุมชน คือ กลุ่มผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการผ้าบาติก เนื่องจากมีสถานภาพที่สามารถเป็นตัวแทนของประชาชนในชุมชนได้ และเป็นหน่วยที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด ซึ่งงานวิจัยของ Nakkong (2014) ที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามยุทธศาสตร์ซึ่งก่อนการดำเนินการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ต้องมีการให้ข้อมูลความรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องในชุมชนเพื่อให้มีเป้าหมายร่วมกันและมีเจตจำนงเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อให้เกิดความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของร่วม และจะส่งผลถึงความรักความหวงแหนที่จะธำรงรักษาสมบัติส่วนรวมนี้ไว้ให้ยั่งยืนต่อไป การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ต้องมีการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานที่พอเพียง พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พัฒนานวัตกรรมในแหล่งเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะทำให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ตรงตามความต้องการของชุมชน การพัฒนาต้นแบบแหล่งการเรียนรู้สื่อและนวัตกรรมภาษาสำหรับผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการผ้าบาติกโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$; S.D = 0.39) พบว่า ผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการมีความต้องการประเภทของแหล่งการเรียนรู้ประเภทสื่อดิจิทัลสูงกว่าข้ออื่น ๆ เนื่องจากปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ประชาชนบางกลุ่มต้องการใช้บริการแหล่งการเรียนรู้ แต่เนื่องจากติดภารกิจด้านการทำงานหรือความจำเป็นอื่น ๆ เช่น ระยะเวลาในการให้บริการของแหล่งการเรียนรู้ ทำให้เป็นอุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ ดังนั้น การให้บริการการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ได้อย่างสะดวกตามความต้องการของบุคคล

เป็นเรื่องจำเป็น โดยการใช้อินเทอร์เน็ตเป็นตัวกลางเชื่อมต่อระหว่างแหล่งการเรียนรู้ และผู้รับบริการสามารถเข้าเว็บไซต์ และเลือกบริการแหล่งการเรียนรู้ที่สนใจมีเกมหรือกิจกรรมให้ผู้รับบริการมีส่วนร่วม โดยเป็นเกมหรือกิจกรรมที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหาซึ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ นับว่าเป็นแรงจูงใจที่ทำให้มีผู้สนใจใช้บริการแหล่งการเรียนรู้มากขึ้นบางเว็บไซต์เป็นรูปแบบแหล่ง การเรียนรู้เสมือนจริง และนิทรรศการออนไลน์ โดยสามารถเยี่ยมชมแหล่งการเรียนรู้เสมือนกำลังอยู่ในแหล่งการเรียนรู้ดังกล่าว และเยี่ยมชมนิทรรศการต่าง ๆ ได้โดยผ่านเว็บไซต์ของแหล่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ แหล่งการเรียนรู้ยังมี การ ให้ บริการ ผ่าน แอปพลิเคชัน ของโทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ต เนื่องจากเป็นอุปกรณ์ที่พกพาสะดวกและผู้รับบริการสามารถพกติดตัวไปได้ทุกที่ การให้บริการก็ทำได้ง่ายเพียงเชื่อมต่อกับสัญญาณอินเทอร์เน็ต อาทิ แอปพลิเคชัน STOR ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันที่รวบรวมแหล่งการเรียนรู้ของนิวยอร์ก เช่น พิพิธภัณฑ์ สวนสัตว์ หอศิลป์ สวนสาธารณะ เป็นต้น ดังนั้นผู้สนใจสามารถค้นหารายละเอียดของแหล่งการเรียนรู้ที่ต้องการทราบข้อมูลหรือระบุพิกัดที่กำลังอยู่ในขณะนั้น เพื่อให้ระบบค้นหาแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง โดยจะมีรายละเอียดต่าง ๆ ของแหล่งการเรียนรู้ ได้แก่ แผนที่ ระยะเวลาเปิดบริการ ค่าบริการ เนื้อหาความรู้ วิดีโอ และนำเสนอกิจกรรม (Disathaporn et al., 2021) นอกจากนี้การนำข้อมูลที่มีมากมายทั้งที่อยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยในการพัฒนาคลังความรู้หรือฐานข้อมูล

ในการรวบรวมจัดเก็บองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญา ศิลปวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ได้ (Songsri, 2011) ทั้งนี้ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเป็นพันธกิจหลักที่ต้องสนับสนุนด้านวิชาการ การประสานเครือข่าย และขับเคลื่อนกิจกรรม การสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบ ทั้งเพื่อการเรียนรู้และเพื่อการร่วมพัฒนามีชุมชนเป้าหมายเป็นศูนย์กลางของการสร้างความเข้มแข็ง โดยมีศักยภาพพื้นฐานของชุมชนเป็นปัจจัยพื้นฐานในการสร้างความเชื่อมั่นต่อความสำเร็จการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่นจึงเป็นรูปแบบหนึ่งของการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาเชิงวิชาการแก่ชุมชน ส่วนความต้องการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$; S.D = 0.59) พบว่า ผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการมีความต้องการใช้คลิปวิดีโอ คลิปเสียงหรือรูปภาพ เพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้สูงกว่าข้ออื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวิดีโอเป็นสื่อการเรียนรู้ที่เรียนรู้ง่าย และสามารถสร้างวิดีโอการเรียนรู้สนุก ๆ ให้กับผู้เรียนได้กลับไปนั่งเรียนที่บ้านเองได้หรือใช้เป็นช่องทางที่ให้ผู้เรียนได้ปลดปล่อยพลังความคิดสร้างสรรค์ในการสร้างวิดีโอที่เกี่ยวกับเนื้อหาที่กำลังเรียนรู้ก็ได้เช่นเดียวกัน ส่วนงานวิจัย Donjunkiew, Phengphum, & Wanchai (2022) พบว่า นักเรียนต้องการแหล่งเรียนรู้ที่มีข้อมูลเนื้อหาที่ทันสมัย เนื้อหาที่มีความถูกต้องชัดเจน เชื่อถือได้เพราะปัจจุบันเด็ก ๆ มีความสนใจเรียนรู้โลกกว้างมากขึ้น ทำให้นักเรียนมีความต้องการแหล่งเรียนรู้ที่มีข้อมูลเนื้อหาที่ทันสมัย เด็กวัยนี้ชอบความตื่นเต้น มีความพึงพอใจในสิ่งแปลกใหม่และจะหันเหไปเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่จากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ นอกบ้านจึงทำให้

นักเรียนต้องการแหล่งเรียนรู้ที่มีเนื้อหาที่มีความถูกต้องชัดเจนเชื่อถือได้ (Maitreejit, 2019)

2. การประเมินฐานข้อมูลผ้าพื้นถิ่นชายแดนใต้โดยภาพรวมด้านสื่อและด้านการออกแบบเว็บไซต์ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด เพราะว่า ระบบฐานข้อมูลเป็นหัวใจสำคัญของแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันเข้าไว้ด้วยกันอย่างมีระบบมีความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลต่าง ๆ ที่ชัดเจน เปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานสามารถใช้งานและดูแลรักษาป้องกันข้อมูลเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้ใช้เข้าถึงข้อมูลได้ง่ายสะดวก (Maitreejit, 2019) นอกจากนี้ Komkai, Songsanit, & Popoonsak (2019) พบว่า การใช้สื่อสังคมออนไลน์สนับสนุนวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ที่พัฒนาขึ้นบรรลุวัตถุประสงค์ทุกประการ และสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนเพื่อให้เยาวชนได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติ (Khantongchai, Srisomphan, & Sintanakul 2017)

3. การประเมินความพึงพอใจการพัฒนาต้นแบบแหล่งการเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมภาษาสำหรับผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการผ้าบาติกเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ผ้าบาติกเสริมเศรษฐกิจฐานรากในสามจังหวัดชายแดนใต้รองรับการพัฒนาในศตวรรษที่ 21

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$; S.D = 0.39) พบว่า ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ

ด้านเนื้อหาและการนำเสนอ และด้านประโยชน์และการนำไปใช้ทั้ง 3 ด้านมีความพึงพอใจมากที่สุดทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะต้นแบบแหล่งการเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมภาษาเป็นแหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีความสะดวกในการใช้งานระบบฐานข้อมูล มีการจัดรูปแบบในเว็บไซด์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน และเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึง สืบค้นองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลผ้าพื้นถิ่นชายแดนใต้ นอกจากนี้จากงานวิจัยของ Maitreejit (2019) พบว่า แหล่งการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีหลักในการบริหารจัดการเหมาะสมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านระบบฐานข้อมูล ด้านวิชาการ ด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และด้านระบบการให้บริการผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญทำให้มีความมั่นใจว่ามีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน มีเนื้อหาสาระที่ดีมีประโยชน์กับผู้ใช้มีการออกแบบได้อย่างสวยงามเป็นระบบ ใช้งานง่ายสะดวก รวดเร็ว และมีความถูกต้องเหมาะสมทั้งในส่วนของภาพ ตัวอักษร การออกแบบ และเนื้อหาทำให้ผู้ใช้บริการได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงในการเข้ามาศึกษาจากแหล่งการเรียนรู้และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป (Treeratanaporn, 2014; Inthapichai, & Chintakovid, 2018; Khantongchai, Srisomphan, & Sintanakul, 2018)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. การพัฒนาต้นแบบแหล่งการเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมภาษาต้องมีการปรับปรุงให้มี

เนื้อหาที่ทันสมัยตามความต้องการของผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

2. ผู้ใช้บริการแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ควรมีพื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เพื่อจะได้เข้าถึงสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ควรมีการเพิ่มลดสายผ้าบาติกของผู้ประกอบการในสามจังหวัดชายแดนใต้ และนวัตกรรมทางภาษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทรัพยากรออนไลน์ได้อย่างหลากหลาย

4. ควรจัดอบรมต้นแบบแหล่งการเรียนรู้ สื่อ และนวัตกรรมภาษาเพื่อให้มีการเข้าถึงสารสนเทศแก่ผู้ใช้งาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การดำเนินการวิจัยประเมินผลประโยชน์ และความก้าวหน้าหรือการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

2. ศึกษาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ออนไลน์กลุ่มต่าง ๆ ของผู้ประกอบการทางวัฒนธรรมที่อยู่ในพื้นที่

3. ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบแหล่งการเรียนรู้รูปแบบใหม่ ๆ ตามกระแสหลักของโลกปัจจุบัน

References

- Department of Cultural Promotion. (2021). *The origin of batik fabric*. Retrieved August 4, 2022, from https://culture.go.th/culture_th/ewt_news.php?nid=5812&filename=index. (In Thai)
- Disathapom, C., Kerdnoonwong, S., Boriboon, G., Kongjarecn, M., & Areekul, C. (2021). *Development of learning resources and learning network*. Bangkok: Srinakharinwirot University. (In Thai)
- Donjunkiew, N., Phengphum, T., & Wanchai, A. (2022). The development of the online learning resources on “The King’s Philosophy” for Intermediate School Students. *CSNP Journal*, 7(2), 125-134.
- Inthapichai, P., & Chintakovid, T. (2018). A Development of Tourism-Related Websites Design Guidelines for Senior Web Users. *Technical Education Journal King Mongkut’s University of Technology North Bangkok*, 9(1), 1-2. (In Thai).
- Kaewareelap, S., & Kritsanapan, P. (2018). The creative process of Batik’s collection. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 11(3), 3245-3260. (In Thai)
- Khantongchai, L., Srisomphan, J., & Sintanakul, T. (2017). Effect of health promotion program on knowledge and health behavior among the elderly with knee osteoarthritis. *Journal Nursing and Health Sciences*, 11(3), 112-119. (In Thai)
- Khantongchai, L., Srisomphan, J., & Sintanakul, T. (2018). The problems and guideline of teaching model to enhance teaching in 21st century skills for technical education program in computer. *Valaya Alongkorn Review (Humanities and Social Science)*, 8(2), 15-30.
- Komkai, T., Songsanit, S., & Popoonsak, P. (2019). The Results of Problem Base Learning Management by Using Social Media on Basic Occupations Mathematics Subject for Vocational Certification Students. *Academic Journal of Information Technology Management and Innovation*, 5(2), 30-39. (In Thai).

- Kongkhum, S., Kongkhum, K., Yodrbum, S., & Choosungkit, A. (2021). A Study on Batik to Enhance the Local Identity of Nakhon Si Thammarat Province a Case Study: Batik Samphaothong Group of Tai Samphao Sub-District, Phra Phrom District, Nakhon Si Thammarat Province. *Nakkhabut Paritat Journal*, 13(2), 33-41. (In Thai).
- Krabi batik. (2006). *Batik*. Retrieved August 4, 2022, from <https://krabibatik.wordpress.com> (In Thai)
- Maitreejit, K. (2019). *Development of an Online Learning Resource of the Memory of the World of Wat Phra Chetuphon for Informal Education*. (Ph.D. Dissertation, Educational Administration). Graduate School, Siam University, Bangkok. (In Thai).
- Nakkong, W. (2014). *Guidelines for the development of learning centers in accordance with Bangkok metropolitan administration Strategy*. (Doctoral Dissertation). Chulalongkorn University. (In Thai)
- Ninusra, M. et al. (2022). *Innovative project to develop and upgrade local fabric products to strengthen the grassroots economy Narathiwat Province*. Yala: Faculty of Humanities and Social Sciences, Yala Rajabhat University.
- Songsri, S. (2011). Thai Local Wisdom and Their Role in Promoting Learning and Occupations. *Journal of Education Studies*, 42(4), 135-154. (In Thai).
- Sunarya, Y.Y. (2016). *Identity of Indonesian Textile Craft: Classic to Modern Batik*. Indonesia: Faculty of Visual Art and Design, Bandung Institute of Technology.
- The Crown Property Bureau. (1992). *Arts and Crafts*. Retrieved from <https://www.crownproperty.or.th/en/node/561>. (In Thai).
- Thumtong, T. (2002). *The art of batik hand painted*. Bangkok: O.S. Printing, House. (In Thai).
- Treeratanaporn, T. (2014). Using Interactive Multimedia as a Learning Supplement via Facebook. *University of the Thai Chamber of Commerce Journal Humanities and Social Sciences*, 34(4), 35-49. (In Thai).